

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefont 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGET PAI
LAPTULAJDÓSNOK.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szög szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Ébredj székely!

A vármegyei munkapártot egész hivatalosan szolgáló „U. Híradó”, egész naivul, abban a jó reményben ringatja magát, hogy az oklándi választókerületben a báró Daniel Lajos egyhangu megválasztása *biztosra vehető*, munkapárti programmal!

Viccnak nem rossz! De még „mungó-álom”-nak is megjárja. Hiszen a „hivatalos” még álmodozott effélékről...

Ha kör-jegyző választásról volna szó, el is hinném, mert közigazgatásunk sok ilyenféle szomorú példát állított fel, — köz-meg nem-elégedésre. De mivel országgyűlési képviselő választásáról van szó — dacára a fűfát megmozgató, most ismét a székelylél is parolázó, hivatalos nyomást gyakoroló hivatalos hatalomnak — örök szégyen lenne választókerületünk székelységére, ha megtörténni engedné azt a csufúságot, hogy ilyen züllött, panamista kormányának egyhangulag szállitana még egy bárót!

Reméljük tehát, hogy a választókerület függetlenségi érzelmű emberei állítanak alkalmas jelöltet, ki ha nem győzi is úgy pénzzel, mint a mungó sószállítók jelöltje, azért a függetlenségi tiszta elvek zászlóját diadalra viheti — pénz nélkül is.

Olyan történelmi napokat élünk, hogy az a választási szólásforma: „az a hasznunk, a mit megesszünk és megiszunk” el kell tűnjön minden hazáját, szabadságát szerető székely ember gondolkozásából. Mert az állat is csak az, a mit megesszik és megiszik, de abból az ember kiveszi a hasznát. Ezek a „munkapárti banditák” e jelszó mellett ilyen barom módra tekintettek a székelyt; 10—20 koronáért az embertől szavazatot vett magának azért, hogy azután 50—100 koronát vegyen fel a bőrén. Tehát keservesen utánfizette, a mit megevett és ivott — a székely.

Az általános választójog maszlagával elszedítették s csináltak egy olyan maguknak való általános választójogot, mely éppen az értelmes székely kisbirtokosokat szépen kifigurázza!

A székelység igazi lelkes apostola, éppen a „Székely-Udvarhely” február 23-iki számában ezeket írta:

„Mit törődnek a székelységgel azok a munkapárti banditák, kik az egész ország alkotmányát összetörték, kik most egy választójogi merénnyel örökössé akarják tenni a bűnnek, a sötétségnek rémuralmát.

Mi, akik idegen helyekre kerülünk székely otthonunkból; mi érezzük legjobban annak gyalázatát, hogy véreink a választáskor eladták magu-

kat s népképviselők helyett Tisza-pececeket tüntettek ki bizalmukkal.

Eddig bárhol büszkén, felemelt fejjel hirdethettük, hogy székelyek vagyunk, most aggódva várjuk a megsegényítő kérdést: „Miért választott a székelység annyi munkapárti képviselőt?” ...

Olvasd el sokszor e szavakat székely testvérem. Gondolkozzál róla. Olvasd fel, mutasd meg jó szomszédoknak, barátoknak. Surolj meg fejedet, melyet elszedített a maszlagolás. A tégedet szívből szerető költő szavaival figyelmeztettek:

„Ébredj! Ébredj! Régi alszol már székely!”

A munkapárti egész hivatalos naiv föltevésére pedig csak még annyit jegyez meg, hogy a múlt képviselőválasztáson is kerületünkben nem a munkapárt győzött, hanem csakis „Heltai” személye és még ő sem egyhangulag... —ef.

Sóból lettél, sóvá — leszel újra!

— Lukács, a zsonglőr. —

A sópárt miniszterelnöke: Lukács kiüzent titkárával a várakozó ujságíróknak: az excellenciás ur fáradt, sok a dolga, a kihallgatás előtt senkit nem fogadhat. Élete rendjén a miniszterelnök ur megszokta már, hogy minden helyzetben feltalálja magát, hogy minden forgatagból éppen kerüljön ki, hogy pályája minden szakában a megfelelő köntösben mutatkozzék.

Volt már „szerény közhivatalnok” és végigjárta a politikai „egyszerű közkatona” iskoláját; már volt politizáló szakférfi, ki „egyedül” az állam közigazdasági helyzetének javításáért dolgozott, s aztán egy nemes lendülettel átvette magát azok táborába, a kik a közigazdaság terén magánvállalatok és saját zsebeik megtöltésénél fejtenek ki tevékenységet; de elmúlt felüle ez a korszak is: az Osztálysorsjáték elnökségét csakhamar felcserélte a közéleti tevékenységgel, s az üzletemberből egyszerre csak a demokrácia Szent-György lovagjává lőn, aki le fogja ütni a reakció sárkányát, diadalra segíti a demokrácia harcos seregét; elmúlt ez is, s amikor ismét a porondon láttuk, a rejtélyesen hallgató Lukács a tettek miniszterelnöke lett; új álarcot öltött, a liberális és demokratikus politikusból reakciós és konzervatív, az alkotmányosból a legfékezettebb zsarnok s a hajdan puritánból „protektor” lett. Valóban változatos színjáték: a színésze megszokhatta, hogy egy-egy új szerepben, egy-egy új helyzetben ne jöjjön zavarba. És mégis most, amikor úgy látszott, hogy minden vágya betelt, minden álma valóra vált, minden terve végrehajtva és minden

tettét a siker koronázta, egy — neki — neveltséges apróságon: egy sószelemen kellene tehát megbotlania, elbuknia?

A legkinosabb perceket átélte, a legnehezebb folyókat meguszta, a degkuszáltabb csomókat megoldotta, csatái voltak, melyben semmit sem veszített (amit veszthetett volna: ez örményben sohasem volt meg) a kegyetlen végzet most akarja — mint egykor Lótót — sóbálvánnyá változtatni.

E perspektíva, a jövőtől való borzadás még elszántabbá, mindenre még későbbé tette őt, ki előtt nem volt és nincs lehetetlen. E sokoldalú férfiuban felébredt a zsonglőr s már kész is volt tervével, elkápráztatni a királyt s körömszakadtáig védeni a pozíciót, mely neki, a zsonglőrnek életet jelent.

Lukács, a zsonglőr, tehát fáradt volt és sok dolga akadt, valami olyan nagyszerű produkciót eszeljen ki, amivel egy császárt is kielégíthet. Ha ferditésről, fufangról, vagy becsapásról volt szó, e nemes férfi sohasem ment tanácsért a szomszédba; a fezőr mindenre kész elszántságával, a zsonglőr tág lelkiismeretével, kápráztató ügyességével és fufangjával hamar tisztában volt eljátszandó szerepével.

Sajnos, nem adatott meg nekünk, hogy e nagyszerű produkciót, e szívet-lelket gyönyörködtető, nemesítő látványosságot a színtéren élvezhettük volna. Soha se is fog talán napvilágra jönni, hogy mi történt a bécsi Burg dolgozó szobájában, az alatt a félóra alatt, mialatt Lukács, a zsonglőr, a sóból lett miniszterelnök, véd- és vádbeszédet tartott. Csak elképzeljük a kintornát, amelynek jutalmaként megmentette fejét. A csirketoll tehát, amelyet hajába tűzött e nevezetes alkalomra, nagyszerűen működött; a szó, melyet előbb kiforgatott, megtalálta utját, s a kieselt mesék igazaknak látszottak.

Félóráig tartott mindössze a nehéz küzdelem, s aztán fellélekzett. A csatát megnyerte: Lukács miniszterelnök maradt, a király nem tudott meg megint semmit felőle, pártjáról, kormányzásáról, országának sorsáról, népének akaratáról, s elküldötte *Zichyt, aki nem akart miniszter lenni abban a kormányban, mely a sópanamából összelopott pénzen vásárolt többségnek ura, gazdája, páncsolója...*

Lukács tehát marad és nemsokára érezni és tapasztalni fogjuk, hogy maradását — becsületértéséhez hiven — velünk fogja megfizettetni; a maga fejét védte, de a más pénzével fog fizetni s itt fog ülni a nyakunkon mindaddig, amíg fel nem kelünk valamennyien, hogy lerázzuk magunkról egy megmozdulással, és beteljesedjék rajta: *Sóból lettél, sóvá leszel újra!*...

Az általános sztrájk.

A magyar munkásságnak az általános választójog kivívása, de különösen a kormány választójogi javaslatának s vele a kormányának megbuktatása érdekében készülő tömegsztrájkja rövid idő múlva már nem terv, hanem valóság lesz.

Akik azt hitték, hogy az általános sztrájk csak ijesztgetés volt a munká-

sok részéről, de a kivitelre sor nem kerül, ma már a szerint, hogy melyik táborhoz tartoznak: örömmel, vagy haraggal, vagy félelemmel látják a készülődő nagy harc kitörését.

Most már bizonyos, hogy a lavínát utjában semmi meg nem állíthatja. Napok múlva meg fog állani a gépek sokasága, a munkáskezek ölbe rakodnak, a gyárakból, műhelyekből kivonul a munkásnép, hogy passzivitásával a legnagyobb aktivitást fejtsse ki.

A polgárság minden rétegét ellenzéki főurak, latifundiosok, nagyiparosok, gyárosok, az intelligencia minden rétege: ügyvédek, orvosok, tanárok, tanítók, a kereskedők és iparosok egyre-másra jelentik be, hogy erkölcsileg és anyagilag támogatják a nagy sztrájkot, ami kétszeres erőt fog kölcsönözni a tömegsztrájkoknak. Nem kell a munkásoknak gyermekeik éhségétől, családjaik szenvedésétől tartani, a polgári osztály magára vállalta a gyermekekről való gondoskodást s a tehetősek anyagilag is segítik a sztrájkolókat, kiknek a hetek óta gyűjtött szakszervezeti pénzek és külföldi nagy segélyek is rendelkezésükre állanak.

Emellett számos ellenzéki képviselő, tekintélyes ügyvédek, lapszerkesztők, tanárok, — köztük egyetemi tanárok, jogakadémiai tanárok — elhatározták, hogy a szociáldemokratpárt vezetőségének segítségére lesznek a sztrájktól kezdve; erejüket, szolgálataikat felajánlották a nagy ügy érdekében.

A sztrájk napja még nincs pontosan megállapítva, de minden valószínűség szerint: hétfőn, március 3-án fog kezdődni s tart addig amíg győz, vagy elbukik az igazság.

A becsületes emberek szimpátiája és támogatása kell, hogy kísérje az áldozatkész magyar munkásságot a nagy harc megvívásában!...

Vigyázzatok székelyek!

— Képviselőválasztás előtt. —

(—gh) Oklándon e hó 6-án (csütörtökön) országgyűlési képviselőválasztás lesz. E kerületben tehát most a választó-jogosultak a döntő faktorok; az ő kezükben van a hatalom. Az a hatalom, melyet a választás tényével másra fognak átruházni. Másra, arra, akit országgyűlési képviselőjüknek megválasztanak.

Székely szívem egész lelkesedésével azt ohajtanám, hogy a nép, a választó-jogosultak, kik ma még a hatalmat-adó szavazatukkal rendelkeznek: meg- és átértenék azt a nagyfontosságú hivatást, mely március 6-án rájuk vár.

Vajjon lesz-e, aki szeretettel, székely hazafias jóindulattal megmagyarázza a népnek, a választó polgároknak, hogy kik ők és mit képesek tenni szavazatukkal — most?

Az oklándi választókerület igazi székely népe, szentisza függetlenségi érzelmű, szorgalmas, józan gondolkodású, derék polgárokból áll. Heltai Ferencet is csak személyes kötelek és nem politikai pártállása juttatta mandátumhoz.

Mi remélünk, bizunk abban, hogy ezuttal az oklándi kerületben Ürmösi József homoródszentpáli unitárius pap, a székely nép igazán önzellen és fardhatatlan bajnoka, kit a függetlenségi érzésű polgárok egész sokasága teljes lelkesedéssel támogat — sikerrel fogja megküzdeni a harcot az ellenzéki zászló becsületéért...

Halljátok-e székelyek! Az ellenzéki lobogó, a magyar nemzeti trikolor becsülete hí benneteket, minden igaz lelkű, becsüle-

tes székelyt, hogy azt a zászlót ne engedjétek sarba tiporni, hanem magasra emelve, büszkén vigyetek diadalra!...

Évszázados keserű mult áll a magyar nemzet mögött, Vörös fonalként húzódik át életünkön az osztrák elnyomás, kizsárolás, koldusbotra, kivándorlásra kényszerítő átkos rendszere, melynek sópanamás lovagjai, bárói és más potentátai a képviselői, hazaáruló Judásai.

Désy Zoltán kiváló székely testvérünk csak a mult hetekben festette meg a budapesti törvényszék előtt Lukács László — a sópanamások vezérének — arcképet. A festék eredetét, anyagát is ki akarta mutatni, de a bizonyítást nem engedték meg. A bírói ítélet után Andrássy Gyula, Apponyi Albert és Zichy Aladár grófok — Désy összes vádjait átvették s a miniszterelnöknek szemébe vágták, hogy az államot négy millió nyolcszáz ezer koronáig meglopta azért, hogy a panamalovagok számára képviselő-séget vásároljon, a maga részére pedig kormányhatalmat szerezhesse.

Székelyek! A tyuktolvajokat lezárják. Akik milliókat vontak el mindnyájunk közpénztárából: az állam vagyonából önhatalmi tulsúlyok biztosítására, azok szabadon, büszkén, felemelt fővel járkálnak — Bécsben. — Mit szólók ti kérges kezű, kifaradt, korai vénsegre dolgozott testű, áldozati bárányok ehhez!?

Székely testvérek! Ma vigyázzatok, mert holnap már késő! Ma nyitsátok ki látó szemiteket és fokozott figyelemmel nézzétek a mai undorító, bűzhödő, rothadt politikai közéletet.

Ezt a rendszert, mely csak hamis jelszavakkal, hivány hazugsággal kendőzgeti rut, elvénhedt, kiélt arcukat, becsületes érzésű székely ember nem támogathatja! Ez ellen a lelkiismeretes, hazáját szerető népnek teljes erejéből küzdenie kell!...

Hogyan vehettek részt e nemzet-mentő ténykedésben? Úgy, ha most, mikor a hatalom visszazállott kezetekbe, azzal nem kufárkodtok, becsületesen Judásmódra megvesztegetni nem engeditek magatokat, hanem szabad, becsületes székelyekhez illően, szívetek szerint szavaztok.

Csak a barmot vehetik meg pénzért, csak az elbutult, rossz érzésű egyének adják el önmagukat és polgártársaikait italért, ételért. Ilyen semmiházi, seprűznivaló gazembertől a jó gondolkodású, becsületes székelynek irtózatlan, megvetéssel kell elfordulnia.

Aki pénzért, pálínkáért akarja megvenni önérzetes lelketeket, seprűzzétek ki házatokból, sőt még a falu határából is, mert az a hazaárulók közé való.

Székely atyámfiai! E hó 6-án figyelni fogjuk azokat is, akik becsületes hazafiak és azokat is, akik hazaárulók lesznek. Vigyázzatok és álljatok a függetlenségi magyar zászló mellé, mely alatt a halált megvető elszántsággal küzd most a szövetségelt ellenzék.

Vigyázzatok a székely becsületre, mely örökké való s a melyet apainktól örököltünk és utódainknak is tisztán, mocskotlanul kell hátrahagynunk... Éljen a magyar nemzet! Vesszen az ellensége!

Tisza Pista...

Irta: Dr. Kirdy Péter.

Tisza Pista megbolondult nyilván,
Nemzetétől gyávaságot kíván, —
Azt kívánja a „berugott kappan“,
— Reszkessünk ha ő bosszura csattan.

Tisza Pista bolond eszelős lett,
Azt hiszi, hogy minden gaztett: hőstett;
S ha botorul fitogtatja „merszét“:
Jól áll neki minden gazemberség

Tisza Pista föltette magába:
Hogy jármot rak a nemzet nyakába...
Kit milliók megvetnek, utálnak:
Hü kutyája Bécsben az Urának.

Tisza Pista kutyafaj szülötte,
Osztrák császár lovaggá ütötte,
Hogy a magyart tönkre tegye végkép,
És a császár ő kelmével ér célt (!)

Tisza Pista nem fél a haláltól,
Mert a rálőtt golyó nem talált jól,
Vagy mert bőre olyan vastag volna:
Hogy a golyó vissza pattan róla!?

Tisza Pista! Meg kéne fontolnod,
Kíért s miért cselekszel bolondot.
— Mert ha pofon üt a nemzet ökle:
Nyugalomba vonulhatsz — örökre...

Már éreben a székely.

Még nincs ugyan érebe öntve, de agyagban ki van már mintázva a rugonfalvi székely, a híres ujságíró, Bartha Miklós alakja.

A közügyek terén tett szolgálatok fejében, bár érdem és érték nem hiányzott mégis kevés székely vitte még odáig, írja nekünk budapesti tudósítónk — hogy Budapesten éreszoborban örökítsék meg az, ő nevét és alakját. Ez a sors várt Bartha Miklósról. Szobor alakja, agyagból három méter nagyságban, készen áll már Istók János várbarzari műtermében.

Istók nyerte volt meg t. i. a szobor kivételére a pályázaton a pálmát. A szoborra abban az időben 28 ezer korona gyűlt össze.

Bartha szobra a budapesti Városligeti Stefánia-ut és István-ut sarkán fog felállítatni, a mozgalmas sétahelyen, az amerikai Washington és a Rudolf trónörökös szobra közelében.

Istók, ez a székely eredetű jeles szobrászunk, vér a mi verünkől, ritka élethűséggel és találó, kifejező energiával állítja elénk a régi Barthát, előre nevezve, állva, balkezeben irásnyalábbal, amint a vezércikket tartja. Közkívánat s méltán lehet közkívánat, hogy a szobor minél előbb készen álljon az ő rendeltetése helyén.

Ugyancsak Istók János az, aki néhai Fülel-Szentó Lajos, a kedves székely poéta, városunk szülötte és a „Székely-Udvarhely“ sok éven át volt főmunkatársa sirkővének elkészítésére és fölállítására vállalkozott.

A sirkő a budapesti farkasréti temetőbe fog a nyáron felállítatni. Istók a sirkőre Füleinek megkapó dombormű képét fogja rávésné. A kép a sirkőre már el is készült s igen élethű alkotása Istóknak. Tudvalevőleg a Hargita székely asztaltársaság, melynek elnöke, Balásy Dénes tanár, valamint Fülel tiszttviselő társai gyűjtést indítottak volt Fülel Lajos sirkő emléke ügyében. Ez a gyűjtés 667 koronát eredményezett. A sirkő felállítására, mely szintén székely emlék lesz, ez az összeg szolgál alapul a művész kezében.

Istók János szobrászunk, ki első sorban történeti szobrász, telve a magyar hagyomány s a történeti székely felfogás eszméivel s ekként minden a Székelyföldön vagy az erdélyi részekben felmerülhető szobor, plakett, emlékmű vagy épületi díszítmény

megalkotására az egyedüli legalkalmasabb szobrászunk, ő van hivatva arra, ő bízott meg azzal is, hogy Zalaegecszeg számára az 1848-iki híres erdélyi kormánybiztosnak, Csányi László szobrát elkészítse.

Az Istók műtermében a Bartha szobra mellett a Csányi László szobra is munkában van, ez a régi kemény, erélyes huszár és vértanu típus. Eppen az Istók erélyes mintázású kezére való alak, Csányi az energia, hősiség és hazafiság kiváló típusa. Tudvalevőleg Csányi László volt az, akit Kossuth Erdélybe küldött volt a jog és becsület végett és aki küldetésének derekasan megtellett s a kit az önkényuralom azután 1849. október 13-án Jeszenákkal együtt kivégeztetett.

A harc, az ellenállás, vértanuság és a dac azt a hősi alakját, a vitézség és dicsőség típusát megragadó mellék alakokkal és jelképekkel, ezt és ezeket öntötte és önti szoborra Istók mesterien, az erdélyi ember ritka energiájával és történelmi érzékével.

Öröm és jól esik látni és hallani ezekről.

HIREK.

— **Képviselő-jelölés.** Oklándon: esütörtökön volt a só-munkapárti képviselő-jelölés, melyre a főszoigabíró és körjegyzők az előjárókat beteterelték. Így aztán vagy 200 tókányos fogyasztotta el a higlevest. A szuszogós sós jelölt beszédét báró Daniel Lajos mondotta el, a melyben több volt a levegő, mint a mag. A szövetkezett ellenzék jelöltje: Ürmösi József homoródszentpáli pap, akit a székelyudvarhelyi függetlenségi párt részéről: Dr Valentsik Ferenc orsz. képviselő és Dr Borosnyay Pál ügyvéd, a párt ügyvezető elnöke, valamint Dr Nagy György, az Országos Köztársasági Párt elnöke és a székely ügyek rendithetetlen harcosa is támogatni fog. Székelyudvarhely város hithű függetlenségi polgárai, a választás napján és azelőtt szintén kirándulnak az oklándi kerületbe, hogy székely népünk segítségére lehessenek a hatalmi tulkapásokkal szemben. Ürmösi József a függetlenségi zászló becsületéért lép akcióba. Illő, hogy mi is becsülettel, önzetlen hazafias érzéssel támogassuk. Ellene van a hatalom és a sópárt tömölt erzenye. De ha a székely becsület áll melléje, győzelme feltétlenül bizonyos...

— **Százhatvanhárom évvel ezelőlről** Gagyi Samu nyug. polgári iskolai tanártól igen érdekes kimutatást kapott a „Székely-Udvarhely” szerkesztősége. Gagyi tanár most végezte el egy magán könyvtár rendezését Budapesten. A tizezer kötetre menő könyvtárban, részint pedig Bécsben az udvari kamarai levéltárban — és a budapesti országos levéltárban, figyelemre méltó adatokat jegyezgetett ki Erdély s főleg Székelyföldünk múltjából. Közlebről kiadjuk az 1750-ből származó és Székelyudvarhely város akkori közgazdasági állapotát feltüntető névszerinti kimutatást. Bizonyára nagy érdeklődéssel szemlélik majd az utódok ősapáik akkori viszonyait és velünk együtt halás köszönettel fogadják Gagyi Samu tanár fáradságot nem ismerő, hazafias ügybuzgalmát, mellyel lehetővé tette, hogy a kultúrtörténelmi adatokat megörökíthessük és a jövő nemzedéknek hátra hagyhassuk.

— **Konferenciabeszédek.** Ugy értesülünk, hogy Szentiványi Károly rátóti prépost Gróf Majláth püspök megbízásából az itteni oltár-egyesület és férfiak számára a jövő hét folyamán a róm. kath. fiunevelő intézet kápolnájában konferenciabeszédeket fog tartani. A beszédek idejét a prépost ur fogja megállapítani, ami a plebániái templom és a fiunevelő kapuján lesz kifüggesztve.

— **Halálos „rodli”-zás.** Szász Sándor és neje Bak Anna kecsetkifaludi székely szülőknek két ügyes, életrevaló fiuk volt: Elek és István. Elek a múlt vasárnap azzal szorakozott, hogy a hegyoldalon lerohanó szánkózást bámulta. E közben az egyik gyorsan száguldó szánkó elütötte és oldalt a földre esett. Az erős testalkatu, 13 éves gyerek hirtelen talpra ugrott. Azonban a másik pillanatban már hanyatt vágódott és az így szenvedett agyrázkódás miatt meghalt. A szülők vigeszthalhatatlanul siratják a szerencsétlenül járt gyermeket, kit február 25-én a falu népének mélyeséges részvételével helyeztek örök nyugalomra Kecetkifalud községben.

— **A róm. kath. egyházközség** az egyháztanács és iskolaszék tagjainak választása végett f. hó 9-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a róm. kath. főgimnázium tornacsarnokában közgyűlést tart.

— **Tisza — nem kerül dutyiba.** Tisza István gróf néhány héttel ezelőtt kardpárbajt vívott Károlyi Mihály és Széchenyi Aladár grófokkal. Tiszát e művelet véghez vitele alatt is detektívek őrizték, de azért bűnvádi eljárást indítottak ellene. A kabinet-iroda minap az igazságügyminiszter útján közölte a budapesti ügyészséggel, hogy a király a pert törölte és a további eljárás beszüntetését elrendelte. Lett volna csak ellenzéki újságíró Tisza ur, akkor a kegyelmi kérvénye neki is bizonyára az igazságügyi miniszter tarsolyába rekedt volna...

— **Vívóverseny (akadémia).** Ma d. u. veszi kezdetét az a fényes sikerűnek ígérkező vívóverseny, melynek előkészítésén az ügybuzgó mester és a rendezőség tagjai már hetek óta fáradoznak. A siker az előkészületek után ítélve, nem is fog elmaradni. A résztvevők úgy számra, mint képességre nézve garanciát nyújtanak arra, hogy ez az estély valóban szép lesz. A tegnapi megtartott előmérkőzések után kerülnek be a verseny döntőjébe a diákság legjobb kard- és törvívói. A versenyek befejezése után vívóakadémia lesz, amelyen Blettinger Károly cs. és kir. százados, Fehér Albert zászlós, Majthényi Miklós dr. orvoszéki ülnök, Fabinyi Leó dr. Zilahy Sebess József és Szabó Ferenc tornatanárok, Benedek Lajos banktisztviselő és mások vesznek részt. Székelykeresztúrról Szentkirályi Kálmán szolgabíró, Török Tamás és Tolvaly Tibor biztos résztvevői az akadémiának s az eddigi és hosszúságos levelezések után nem lenne meglepetés, ha a kolozsvári klubbokból is akadna. Jegyek a verseny színhelyén (Bpest-szálló) az alábbi áron kaphatók: páholy 6 korona, személyjegy 2 K, diákjegy 50 fillér, karzati állóhely 40 fillér. Verseny után tánc.

— **Romlott takarmányrépamag.** A múlt nyári és őszi szakadatlan esők okozták, hogy a legtöbb termelőhelyen nem bírták szárazon betakarítani, hanem ott csirázott ki a földjén. Az ilyen mag sohasem fog répát teremni, mert nagyobb részben ki sem kel s ami kevés még kicsirázik, az sem bír elég termőeréllyel, hogy rendes répát fejlesszen, hanem újjnyi vékonyságu gyökeret fejleszhet csak. Ember- emlékezet óta még soha sem került annyi megbízhatatlan, gyengén csirázó és kevert répamag forgalomba, mint az idén. Gazdáink helyesen fognak cselekedni, ha a répamag beszerzése alkalmával a legszigorubb írásbeli jótállást követelik az eladó részéről csiraképesség és fajazonosság tekintetében. Ahol nem tartja a gazda szem előtt ezen óvatosságot, ott azt kockáztatja, hogy az állattartását katasztrófával határos bajok érhetik. Amint egyébiránt halljuk, a földművelésügyi miniszterium szintén készül állást foglalni ez ügyben.

— **Tüzeset Szentkeresztbányán.** Lántzky Sándor örökösétől a szentkeresztbányai vasgyárt Kamner és Jekelius brassói vaske-reskedők birják bérletben. A gyártelepen az

elmúlt vasárnap veszedelmes tűz keletkezett. Hajnali 3 órakor a kőből épült, deszkával bélelt és kátránypapírral fedett szénraktár kigyuladt. Habár az oltáshoz azonnal hozzá kezdettek a csendőri járőrök ügybuzgó közreműködésével, este 7 óráig tartott a teljes lokalizálás. Az épületben 2000 és a szénben, mintegy 6000 K s így összesen 8000 K kár esett, amely a bécsi biztosító társaság útján megtérül. A tűz valószínűleg gondatlanságból származott.

— **500 cigaretta egy óra alatt.** Azok, akik töltik cigarettájukat s így jól ismerik a cigaretta csinálás unalmas és időtrábló voltát, bizonyára örömmel fogják e sorokat olvasni. Egy angol mechanikus elmés szerkezetű gépet talált fel, melynek segítségével 500 cigaretta hüvelyt lehet egy óra alatt megtölteni. A találmányra Radó Béláné kassai dohánytözsdsége kapta meg az egyed-árusítási jogot. A gép ára 5 korona s kapható 2, 3 és 4-es számú nagyságban. A gyorsító cigarettagépet Radó Béláné dohánytözsdsége tulajdonos (Kassa, Deák Ferenc utca 18.) utánvét vagy az összeg előzetes beküldése mellett küldi szét.

Sport.

A sport-élet jelentősége.

II.

Ifjuságunk testnevelésének az „egyletieskedés” még temetője is lehetne, ha — és reméljük így fog történni — valami helyes irányu ujtás ezt a veszedelmet el nem hártja.

Milyen ujtást várhatunk?

Várhatjuk és talán már nem is kell sokáig várnunk az iskolai sportkörök megalakítását elrendelő miniszteri rendeletet.

Az ifjuság leglelkesebb barátai, akiknek ez nem passzió, hanem életcél, a tanárok is szívesen látják az ifjuság — mértékletes — sportolását.

Az ifjusági sportkörök megalakításának utjában nem áll senki és semmi s csak az ifjuságon mulik, hogy óhajtsa-e vagy nem.

S vajjon van-e diák, aki ne akarná, hogy legyen hetenként két kellemes délutánja, hogy legyen hely, alkalom és mód testének edzésére?

Az egyesületek eleinte nehezen fogják nélkülözhetni leghálásabb publikumukat, a diákságot, de hát ugyan kérem már ott tartunk, hogy a legkicsinyesebb érzésen és önzésen nem tudunk felemelkedni? S utóvégre megnyugodhatnak ők is, mert hiszen csak természetes, hogy tanulmányaik elvégzésével kiképezett tagokat nyerne s nem kell (egy előkelő sportman szavait idézve) olyan tacsokokkal bajlódni, kiknek még zsebkendő kel-lene.

Minálunk a jó vidéken pedig, ahol nincs egylet hál' Istennek (?) nem kell féltünk az ifjuságot az egyletieskedéstől. Sokkal nagyobb baj azonban, hogy itt a sporttal szemben teljes közönyt találkozzunk. Mert ha rendeznek is egy pár versenyt, ez még nem mutatja, hogy az egész ifjuságot megnyerték a sport részére. Ez csak azt mutatja, hogy egyes helyeken akadt a diákoknak egy-egy igaz barátjuk, aki buzdítja, vezeti őket s felvilágosítja, hogy joguk van erős, egészséges testtel élni és hogy a lélekápolás mellett nagy súlyt kell fektetni a testre is!

Az első és legfőbb feladat tehát az ifjuságot közönyéből fölrzni s ha ez meg lesz, akkor lehet reményünk reá, hogy föllobog-nak még az igaz, a tiszta sportélet faklyái Transylvániában! (Folyt. köv.)

OLVASSUK és terjesszük a függetlenségi lapokat, ezek védik jogainkat, küzdenek a hazáért!

Zempléni Árpád

író, a Petőfi Társaság tagjának a következő művei kaphatók:

Uj versek (1893—1897). Negyedik kiadás. Budapest, 1898. Franke Pál bizománya. Terjedelme 8 iv; ára 1 K.

Válogatott versei. (1884—1892 1897.) Budapest, Franke Pető bizománya. Terjedelme 18 iv; ára füzve 2 K, diszkötésben 5 K.

Washington, Pályadíjnyertes óda 1906

Bosszú. Osztályok hősi ének. A Kisfaludy-Társaság 1907. évi Buljovszky-díjjal jutalmazott kisebb elbeszélő költemény. Második kiadás; ára 1 K.

Istár és Gilgamesz. Babiloni rege. Budapest, 1910; ára 1 K.

Turáni Dalok. (1900—1910.) Mondai és történelmi hősenek. Budapest 1910. Terjedelme 16 iv; ára füzve 5 K, stilszerű diszkötésben 8 K.

Mind ezek együttesen és külön-külön is megrendelhetők a szerzőnél (Budapest, IV. Bástya-u. 11. sz. alatt) a pénz előleges beküldésével vagy utánvét mellett.

Kis emberek. Elbeszélések. Valtér Ernő kiadása. Budapest. 1899. Terjedelme 10 iv; ára 1 K.

Földbirtokot, házat, erdőt vesz. elad és saját költségén párcelláz

Kovács Elek
ingatlan forgalmi irodája
Marosvásárhely.

Apaffy Mihály utca 2. szám.
Ugyanott több kisebb-nagyobb birtok eladó.

Azonnal kiadó egy 75 holdas, egy 300 holdas, egy 400 holdas birtok mezőgazdasági szeszgyárral, egy 700 és 1600 holdas földbirtok.

Pénzt, bármely összegben, betáblázásra legelőnyösebben elhelyez, kölcsönügyleteket, biztosításokat gyorsan lebonyolít.

Aspirin-Tabletták

(a közismert fájdalomcsillapító szer)

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a valódi Aspirint kapja, mindig Aspirin-Tabletta formában kell, hogy kérje. Ezek eredeti csomagolásban, 1 tucatból 20 téglamagos tablettával K. 1.20.-ért, kaphatók. Minden egyes tablettán rajta van az Aspirin szó.

Farbentabiriken vorm. Friedr. Bayer & Co.
Erlangen und Leverkusen
b. Mallein am Rhein.

Milliók
használják

Köhögés

rekedtség, hurut és nyálkás-ság, göres és hörhurut ellen

KAISER-féle

mell-karamellakat
a „három fenyővel.”

6050 közjegyzőileg hitelcsített bizonyítvány orvosok és magánorvosoktól a biztos eredményt igazolják.

Kiválóan kellemes ízű bonbon!
Csomagokban 20 és 40 f-ért, dobozban 60 f-ért. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, valamint: **ZSETKELY JÁNOS** gyógyszerésznél Homoródszentmárton község.

Sok betegséget
megelőz, s ha a baj beütött,
Selkerül, otthon önmagán is segíthet az **ÉLET KÖNYVE**

állandó házi orvos módszerével. — Posta-utalvány szelvényén azonnal rendelje meg. — Három koronáért bérmentesen küldi a „Székely-Udvarhely” 48-as politikai székely ujság kiadóhivatala Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

NE FELEDJE EL! Három koronáért önmaga és családtagjai életét is a haláltól megmentheti.

UNGHVARY JOZSEF
SZÉKELYUDVARHELYI GYÜMÖLCS-ÉS SZÉKELYUDVARHELYI CSELEDEK PISZTOLYÁNYA

nemes gyümölcsfa-
csomater, bogárdó, amolások, vadonok, kerti sövények, szimák és gyökéres szőlőesszók

szimák és gyökéres szőlőesszók

Tessék kimerítő árjegyzéket kenni.

Hirdetmény.

Szegesvár városának kormányhatóságilag engedélyezett

tenyés z-állatvásár

folyó évi március hó 13-án fog az új marhavásárterem megtartatni.

A vásár alkalmával a város által díjak 700 K összegben fognak kiosztatni.

Helypénzek vagy más díjak nem szedtetnek.

Díjakban csakis azon Nagyküküllő vármegyei tenyésztők részesíthetők, kik bizonyítvánnyal igazolják, hogy a díjazandó állat legalább három-negyed év óta birtokukban van.

A városi tenyész-állatvásárral kapcsolatosan a segesvári járási főszolgabíró külön hirdetménye szerint járási tenyész-állatdíjazás is fog megtartatni.

A marhalevél feltétlenül elhozandó.

A vásár alkalmával községek és földbirtokosok tenyész-állatokban szükségletüket fedezhetik.

Szegesvár, 1913. évi február hó.
A városi tanács.

Lakást keresek.

Székelyudvarhelyt, lehetőleg a Kossuth-utcában vagy közelében két szoba, konyha és mellékhelyiségek-ből álló lakást keresek március 1-ére, esetleg április 24-től. Cim e lap kiadóhivatalában.

Hirdetés

az üzlet lelke! Hirdetés nélkül nincs forgalom! HIRDESSEN tehát a „Székely-Udvarhely”-ben

Kiadó

azonnal Eötvös-utca 9. sz. alatt emeleti csinosan butorozott, kényelmes, 3 ablakos utcai szoba; ugyanott szerényebb igényűnek, esetleg magányos nőnek udvari szoba, butorozva, vagy anélkül.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőné

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

**Magyar Könyv-
viteli Folyóirat.**

Havi szaklap a számvitel ismeretek fejlesztésére

Gyakorlati Könyvelő

rendes havi melléklettel. Az ipari és kereskedelmi könyvitel megtanulására, legújabb és legjobb módszerek alapján. Szerkesztőség és kiadóhivatala Budapest, IX., Mester-utca 27. sz. Kérjen azonnalutalvány-számot, melyet ingyen küld a kiadóhivatal.

1732—913. tkvi.

Hirdetmény.

Zetelaka községre nézve az 1892. XXIX t.-c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekkönyvekbe való bejegyzése és a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztével, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886 XXIX. t.-c. 15. és 17 §-ai alapján ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-c. 15. § a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889: XXXVIII. t.-c. 7. § a és az 1891. XVI. t.-c. 15 § b) pontja alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt vagyis az 1913. évi szeptember hó 5 napjáig bezárólag telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be; mert ez ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt vagyis az 1913. évi szeptember 5-ik napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889 XXXVIII. t.-c. 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásokat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1913. évi szeptember 5-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulása után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy mennyiben azokhoz egyszersmind másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a tkv hatóságnál át vehetik.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1913. febr. 19
Mihály János s. k. kir. tszéki bíró

A kiadmány hitelül:
Dósa kir. tszéki telekkönyvezető

ÉRTESETÉS.

Üzlet átalakítás miatt

a raktárainban levő összes férfi és nődivatárucikk, készruhák, cipők, fehérneműek, kalapok, terítők, függönyök stb. árait tetemesen leszállítottam s így ritka alkalmu bevásárláshoz módot nyújtok a mélyen tiszteit vevőközönségnek. Ezen alkalmat most tessék felhasználni.

Tisztelettel:
Szenkovits János Utóda.

